

Uchwała Nr

Rady Miejskiej w Grodzisku Mazowieckim z dnia

w sprawie przyjęcia raportu z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Grodzisk Mazowiecki na lata 2022-2026 z perspektywą do roku 2030”.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U.2024 poz.609 ze zm.) oraz art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U.2024 poz. 54 ze zm.) Rada Miejska w Grodzisku Mazowieckim uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się raport z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Grodzisk Mazowiecki na lata 2022-2026 z perspektywą do roku 2030” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Grodziska Mazowieckiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miejskiej

Joanna Wróblewska

**SPRAWDZONO
POD WZGLĘDEM
FORMALNOPRAWNYM**

2024 -08- 13

ADWOKAT

Dominik Ochotnicki
Dominik Ochotnicki

Burmistrz zapoznał się z projektem uchwały i kieruje go do RM, do trybu uchwałodawczego.

Z up. Burmistrza
Norbert Cegliński
Norbert Cegliński
Zastępca Burmistrza

UZASADNIENIE

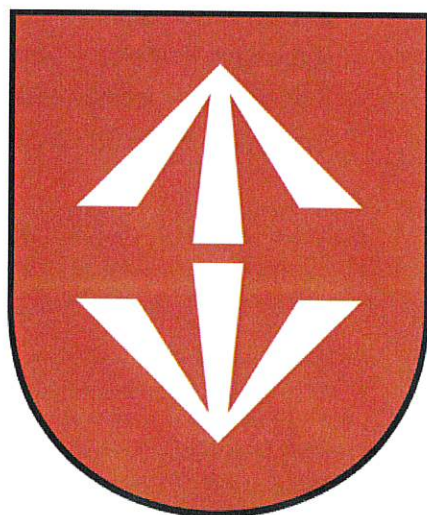
Zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U.2024 poz. 54 ze zm.), Organ wykonawczy gminy, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza gminne programy ochrony środowiska. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Grodzisk Mazowiecki na lata 2022-2026 z perspektywą do 2030 został przyjęty przez Radę Miejską w Grodzisku Mazowieckim Uchwałą Nr 855/2022 w dniu 17 grudnia 2022 r.

W myśl art. 18 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U.2024 poz. 54 ze zm.) organ wykonawczy gminy sporządza, co 2 lata raport z wykonania programu ochrony środowiska i przedstawia radzie gminy. Po przedstawieniu raportu radzie gminy, organ wykonawczy gminy przekazuje go do organu wykonawczego powiatu.

Mając powyższe na uwadze, podjęcie przedmiotowej uchwały jest w pełni uzasadnione.

Projekt uchwały był również przedłożony do publicznej wiadomości od 14.08.2024r. do 23.08.2024 r. W ustalonym terminie nie wniesiono żadnych uwag, propozycji zmian do projektu uchwały.

**Raport z realizacji „Programu Ochrony
Środowiska dla Gminy Grodzisk Mazowiecki na
lata 2022-2026 z perspektywą do 2030”,
za lata 2022-2023**

Zamawiający:

Urząd Miejski w Grodzisku Mazowieckim
ul. T. Kościuszki 12a
05-825 Grodzisk Mazowiecki

Wykonawca:

Westmor Consulting Urszula Wódkowska
Biuro: ul. Królewiecka 27, 87-800 Włocławek
Siedziba: ul. 1 Maja 1A, 87-704 Bądkowo

Zespół autorów:

Kierownik Projektu – Karolina Drzewiecka
Konsultant – Joanna Kaszubska
Analityk – Mateusz Grzelak

Spis treści

1. Wstęp.....	4
2. Charakterystyka gminy.....	4
2.1. Położenie.....	4
2.2. Walory przyrodnicze gminy.....	6
2.3. Jakość powietrza na terenie gminy	10
2.4. Poziom hałasu na terenie gminy.....	16
2.5. Natężenia pól elektromagnetycznych na terenie gminy.....	18
2.6. Jakość wód powierzchniowych i podziemnych na terenie gminy.....	20
3. Stopień realizacji programu ochrony środowiska w latach 2022-2023	24
4. Ocena realizacji programu ochrony środowiska w okresie od 2022 do 2023	32
5. Spis tabel i rysunków.....	36

1. Wstęp

Celem niniejszego opracowania jest ocena efektów realizacji zadań w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2023 r. wynikających z „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Grodzisk Mazowiecki na lata 2022-2026 z perspektywą do 2030”, przyjętego uchwałą nr 855/2022 Rady Miejskiej w Grodzisku Mazowieckim z dnia 19 grudnia 2022 r.

Obowiązek sporządzenia raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska przez organ wykonawczy gminy i przedstawienia tego raportu radzie gminy wynika z zapisów art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2024 r. poz. 54 ze zm.) Organ wykonawczy gminy wykonuje raport co dwa lata.

Ustawa Prawo ochrony środowiska nie wskazuje wymagań dotyczących formy oraz zawartości raportów z wykonania Programów Ochrony Środowiska. W związku z tym, sporządzając niniejszy dokument, wzięto pod uwagę główne cele oraz przewidziane do wykonania zadania ujęte w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Grodzisk Mazowiecki na lata 2022-2026 z perspektywą do 2030.

Źródłami informacji na temat realizacji poszczególnych zadań są:

- Urząd Miejski w Grodzisku Mazowieckim,
- Straż Miejska w Grodzisku Mazowieckim,
- Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Grodzisk Mazowiecki,
- Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Grodzisku Mazowieckim,
- Raport o stanie gminy Grodzisk Mazowiecki w 2022 r.,
- Raport o stanie gminy Grodzisk Mazowiecki w 2023 r.

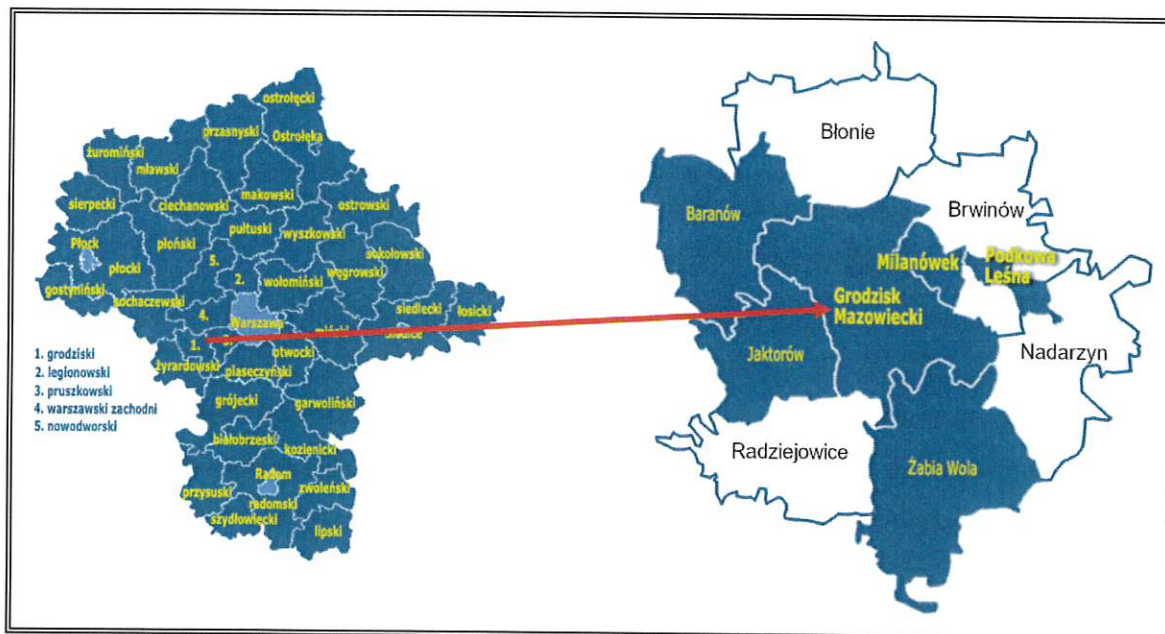
2. Charakterystyka gminy

2.1. Położenie

Gmina Grodzisk Mazowiecki jest gminą miejsko-wiejską położoną w centralno-zachodniej części województwa mazowieckiego, w powiecie grodziskim, w odległości ok. 30 km na zachód od centrum Warszawy. Siedzibą władz gminy jest miasto Grodzisk Mazowiecki, w którym mieszczą się również władze powiatu grodziskiego. Dzieli się ona na Miasto Grodzisk Mazowiecki i 34 sołectwa: Adamowizna, Adamów-Żuków, Chlebnia, Chrzanów Duży, Chrzanów Mały, Czarny Las, Izdebno Kościelne, Izdebno Nowe, Janinów, Kady, Kałęczyn, Kłudno Nowe, Kłudno Stare, Kłudzienko, Kozutki, Kozery, Kozery Nowe, Kraśnica Wola, Książenice, Makówka, Marynin, Mościska, Natolin, Odrano-Wola, Opypy, Radonie, Szczesne, Tłuste, Urszulin, Wężyk, Władków, Wólka Grodziska, Zabłotnia i Zapole. Gmina zajmuje obszar 107 km². Według danych Głównego Urzędu Statystycznego liczba ludności w roku

2023 wyniosła 55 453 osób, z czego w mieście 34 718 osób. W stosunku do roku 2022 liczba ludności wzrosła o 795 osób, tj. 1,47%.

Rysunek 1. Położenie gminy Grodzisk Mazowiecki na tle województwa mazowieckiego i powiatu grodzkiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://gminy.pl/> (dostęp: 20.06.2024 r.)

Gmina Grodzisk Mazowiecki sąsiaduje z:

- gminą wiejską Baranów, powiat grodzki, województwo mazowieckie,
- gminą miejsko-wiejską Błonie, powiat warszawski-zachodni, województwo mazowieckie,
- gminą miejsko-wiejską Brwinów, powiat pruszkowski, województwo mazowieckie,
- miastem Milanówek, powiat grodzki, województwo mazowieckie,
- gminą wiejską Nadarzyn, powiat pruszkowski, województwo mazowieckie,
- gminą wiejską Żabia Wola, powiat grodzki, województwo mazowieckie,
- gminą wiejską Radziejowice, powiat żyrardowski, województwo mazowieckie,
- gminą wiejską Jaktorów, powiat grodzki, województwo mazowieckie.

Według podziału fizycznogeograficznego Polski, obszar gminy Grodzisk Mazowiecki położony jest na terytorium dwóch makroregionów fizyczno-geograficznych tj. Niziny Środkowomazowieckiej i Wzniesienia Południowomazowieckiego, w obszarze, których odznaczają się mniejsze jednostki – mezoregiony. Do mezoregionów, w obszarze których położony jest teren gminy, należy Równina Łowicko-Błońska i Wysoczyzna Rawska.

Tabela 1. Położenie gminy Grodzisk Mazowiecki wg regionalizacji fizycznogeograficznej Polski

Gmina Grodzisk Mazowiecki		
Megaregion	Pozaałpejska Europa Środkowa	
Prowincja	Niż Środkowoeuropejski	
Podprowincja	Niziny Środkowopolskie	
Makroregion	Nizina Środkowomazowiecka	Wzniesienia Południowomazowieckie
Mezoregion	Równina Łowicko-Błońska	Wysoczyzna Rawska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://geologia.pgi.gov.pl> (dostęp: 20.06.2024 r.)

2.2. Walory przyrodnicze gminy

Powierzchnia lasów i gruntów leśnych wg danych Głównego Urzędu Statystycznego na koniec 2022 r. wynosiła 771,96 ha. Lesistość (wskaźnik pokrycia lasem określonej powierzchni) obszaru gminy wyniosła 7,1%, co jest wartością zdecydowanie niższą od średniej wartości dla województwa mazowieckiego (23,4%) i kraju (29,7%). Obszar gminy należy do Nadleśnictwa Chojnow podlegającego pod Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Warszawie.

Tabela 2. Lasy i grunty leśne na terenie gminy Grodzisk Mazowiecki¹

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2022
Powierzchnia gruntów leśnych		
Ogółem	ha	771,96
Lesistość w %	%	7,1
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	307,96
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	301,87
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	295,52
Grunty leśne prywatne	ha	464,00
Powierzchnia lasów		
Lasy ogółem	ha	759,44
Lasy publiczne ogółem	ha	295,44
Lasy publiczne Skarbu Państwa	ha	289,35
Lasy publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	283,00
Lasy publiczne Skarbu Państwa w zasobie Własności Rolnej SP	ha	2,35
Lasy publiczne gminne	ha	6,09
Lasy prywatne ogółem	ha	464,00

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start> (dostęp: 20.06.2024 r.)

¹ W momencie opracowania Raportu dane za 2023 dla tego sektora nie były jeszcze dostępne

Szata roślinna na terenie gminy jest zróżnicowana, co wiąże się z występowaniem blisko siebie terenów rolnych, leśnych oraz obszarów chronionych. W północnej części gminy występuje żyzny subkontynentalny grąd, natomiast w dolinach niedużych cieków – łągi jesionowo – wiązowe. Południową część gminy tworzą grądy ubogie i bory mieszane. Z kolei na zwymionych pagórkach występują w części wierzchowin niewielkie powierzchnie borów sosnowych świeżych. Ponadto sporadycznie występują siedliska łągów jesionowo - olszowych oraz siedliska olsu. Na obszarze gminy stwierdzono występowanie ponad 260 gatunków roślin naczyniowych, w tym 55 drzew, krzewów i krzewinek.²

Na terenie Nadleśnictwa Chojnów w drzewostanie leśnym przeważa sosna zwyczajna. Z pozostałych gatunków rośnie także m.in. dąb szypułkowy, brzoza, olsza, lipa, topola czy wiąz. Niższe warstwy roślinności w lasach stanowią krzewy, krzewinki i rośliny runa leśnego, w tym mchy, widłaki i paprocie. Wśród krzewów liczebnością wyróżniają się: kruszyna, leszczyna, bez czarny. Najciekawszym elementem flory krzewów jest wiciokrzew pomorski. Ogólnie w lasach Nadleśnictwa odnaleziono około 750 gatunków roślin naczyniowych, w tym wiele gatunków chronionych.³

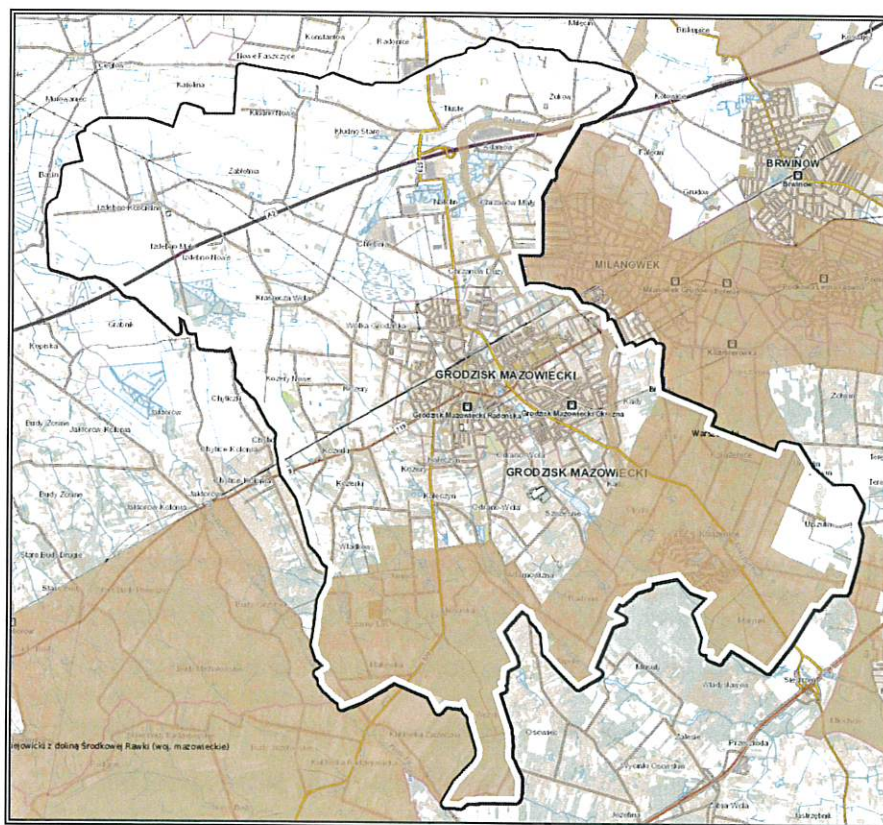
² *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Grodzisk Mazowiecki*, Załącznik do uchwały nr 588/2010 Rady Miejskiej w Grodzisku Mazowieckim z dnia 3 marca 2010 roku, str. 26

³ <https://chojnow.warszawa.lasy.gov.pl/> (dostęp: 20.06.2024 r.)

Warszawski obszar chronionego krajobrazu – zajmuje powierzchnię 148 409,10 ha i powstał na mocy rozporządzenia Wojewody Warszawskiego z dnia 29 sierpnia 1997 r. w sprawie utworzenia obszaru chronionego krajobrazu na terenie województwa warszawskiego. Obejmuje on tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Obecnie na powyższym obszarze obowiązuje rozporządzenie nr 3 Wojewody Mazowieckiego z dnia 13 lutego 2007 r. w sprawie Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, zmienione przez rozporządzenie nr 56 Wojewody Mazowieckiego z dnia 13 października 2008 r. i uchwałę nr 34/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 18 lutego 2013 r.

Rysunek 3. Położenie Warszawskiego obszaru chronionego krajobrazu na terenie gminy Grodzisk Mazowiecki

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Geoportal, <http://mapy.geoportal.gov.pl/>

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 ze zm.) **pomnikami przyrody** są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków

rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie.

Zgodnie z danymi Urzędu Miejskiego w Grodzisku Mazowieckim na terenie gminy znajduje się 89 pomników przyrody oraz obiektów pretendowanych do objęcia ochroną w formie pomnika przyrody. Są to głazy narzutowe oraz drzewa takich gatunków jak: Grab zwyczajny (*Grab pospolity*) - *Carpinus betulus*, Dąb szypułkowy - *Quercus robur*, Cypryśnik błotny - *Taxodium distichum*, Jesion wyniosły - *Fraxinus excelsior*, Kasztanowiec zwyczajny - *Aesculus hippocastanum*, Lipa drobnolistna - *Tilia cordata*, Świerk pospolity - *Picea abies*, Klon srebrzysty - *Acer saccharinum*, Jesion wąskolistny - *Fraxinus angustifolia*, Świerk pospolity odmiana płacząca (*Picea abies* 'Viminalis'), Platan klonolistny (*Platanus xhispanica*), Buk zwyczajny odm. czerwonolistna (*Fagus sylvatica* 'Atropurpurea'), Grusza polna - *Pyrus xamphigenea*, Miłorząb dwukłapowy - *Ginkgo biloba*, Wiąz szypułkowy - *Ulmus laevis* (*Ulmus pedunculata*, *Ulmus effusa*), Topola czarna - *Populus nigra*, Wierzba krucha - *Salix fragilis* i Sosna wejmutka - *Pinus strobus*.

2.3. Jakość powietrza na terenie gminy

Powietrze atmosferyczne należy do najważniejszych chronionych komponentów środowiska przyrodniczego. W polskim prawie środowiskowym zakres i sposoby ochrony powietrza atmosferycznego są określone głównie w ustawie Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U. z 2024 r., poz. 54 ze zm.). Przepisy te dotyczą ochrony zasobów środowiska przyrodniczego, przeciwdziałania zanieczyszczeniom, wydawania pozwoleń, opłat i kar administracyjnych za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza.

Potrzeba prawnej ochrony powietrza, jest skutkiem jego zanieczyszczenia, które w ustawie – Prawo ochrony środowiska zostało zdefiniowane następująco: *emisja, która może być szkodliwa dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, może powodować szkodę w dobrach materialnych, może pogarszać walory estetyczne środowiska lub może kolidować z innymi uzasadnionymi sposobami korzystania ze środowiska* (art. 3 pkt 49 u.p.o.ś.).

Postępująca urbanizacja przyczynia się do wzrostu liczby źródeł emisji zanieczyszczeń. Najczęściej stosowaną klasyfikacją źródeł emisji jest następujący podział:

- źródła punktowe (emisja punktowa) związane z energetycznym spalaniem paliw i procesami technologicznymi w zakładach przemysłowych;
- źródła liniowe (emisja liniowa) związane z komunikacją;
- źródła powierzchniowe (emisja powierzchniowa) niskiej emisji rozproszonej komunalno-bytowej i technologicznej.

Województwo mazowieckie zostało podzielone na strefy podlegające ocenie stanu powietrza. Zgodnie z przyjętym podziałem, gmina Grodzisk Mazowiecki należy do strefy mazowieckiej.

Na terenie tej gminy w latach 2022 – 2023 nie było i obecnie nie ma zlokalizowanej stacji monitoringu jakości powietrza.

Poniżej zestawiono wyniki klasyfikacji poszczególnych zanieczyszczeń w powietrzu. Dla potrzeb badań substancje, których poziom stężeń ma zostać zmierzony, zostały podzielone na 2 grupy: ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin.

Substancje oceniane ze względu na ochronę zdrowia ludzi:

- dwutlenek siarki (SO_2),
- dwutlenek azotu (NO_2),
- tlenek węgla (CO),
- benzen (C_6H_6),
- ozon troposferyczny (O_3),
- pył zawieszony PM_{10} , oraz zawarte w tym pyłe metale ciężkie (ołów, arsen, kadm, nikiel i benzo(a)piren),
- pył $\text{PM}_{2,5}$.

Substancje oceniane ze względu na ochronę roślin:

- dwutlenek siarki (SO_2),
- tlenki azotu (NO_x),
- ozon (O_3).

W wyniku klasyfikacji, w zależności od analizy stężeń w danej strefie, można wydzielić następujące klasy stref:

1. Dla substancji, dla których określone są poziomy dopuszczalne lub docelowe:

- **klasa A** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych,
- **klasa C** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe.

Poziom dopuszczalny – oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony na podstawie wiedzy naukowej, w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekraczany.

Poziom docelowy – oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który ma być osiągnięty tam gdzie to możliwe w określonym czasie.

2. Dla substancji, dla których określone są poziomy celu długoterminowego:

- **klasa D1** – stężenie ozonu i współczynnik AOT40 nie przekraczają poziomu celu długoterminowego,
- **klasa D2** – stężenia ozonu i współczynnik AOT40 przekraczają poziom celu długoterminowego.

Poziom celu długoterminowego - oznacza poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie - z wyjątkiem przypadków, gdy nie jest to możliwe w drodze zastosowania proporcjonalnych środków - w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

3. Dla PM_{2,5} dla którego określono poziom dopuszczalny dla fazy II:

- **klasa A1** – stężenia PM_{2,5} na terenie strefy nie przekraczają poziomu dopuszczalnego dla fazy II,
- **klasa C1** – stężenia PM_{2,5} przekraczają poziom dopuszczalny dla fazy II.

Poziom dopuszczalny faza II - poziom dopuszczalny określony dla fazy II jest to orientacyjna wartość dopuszczalna, która zostanie zweryfikowana przez Komisję Europejską w świetle dalszych informacji, w tym na temat skutków dla zdrowia i środowiska oraz wykonywalności technicznej. Od 1 stycznia 2020 r. poziom dopuszczalny dla fazy II do osiągnięcia to: 20 µg/m³.

W poniższych tabelach zestawiono wyniki klasyfikacji dla strefy mazowieckiej w latach 2022 i 2023.

Tabela 3. Wynikowe klasy strefy mazowieckiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za lata 2022 i 2023 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi

Nazwa strefy	Kod strefy	Rok	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy															Symbol klasy wynikowej dla ozonu dla obszaru całej strefy
			Kryterium – poziom dopuszczalny								Kryterium – poziom docelowy							
			SO ₂	NO ₂	PM10	PM2,5		Pb	C ₆ H ₆	CO	As	B(a)P	Cd	Ni	O ₃			
						Faza I	Faza II											
Strefa mazowiecka	PL1404	2022	A	A	A	A	A1	A	A	A	A	C	A	A	A	A	D2	
		2023	A	A	A	A	A1	A	A	A	A	A	A	A	A	A	D2	

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim za lata 2022 i 2023

Tabela 4. Wynikowe klasy strefy mazowieckiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za lata 2022 i 2023 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy	Kod strefy	Rok	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy				Symbol klasy wynikowej dla ozonu dla obszaru całej strefy					
			Kryterium – poziom dopuszczalny				Kryterium - poziom docelowy					
			SO ₂		NO _x							
Strefa mazowiecka	PL1404	2022	A		A		A	A			Kryterium - poziom celu długoterminowego	D2
		2023	A		A		A	A				D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim za lata 2022 i 2023

Roczna ocena jakości powietrza za 2022 r. w strefie mazowieckiej wykazała przekroczenia następujących standardów imisyjnych:

- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy docelowe (kryterium ochrona zdrowia) – benzo(a)piren B(a)P,
- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy celu długoterminowego (kryterium ochrona zdrowia) – ozon O₃ (max 8-h); (kryterium ochrona roślin) - ozon O₃.

Natomiast roczna ocena jakości powietrza za 2023 r. w strefie mazowieckiej wykazała przekroczenia następujących standardów imisyjnych:

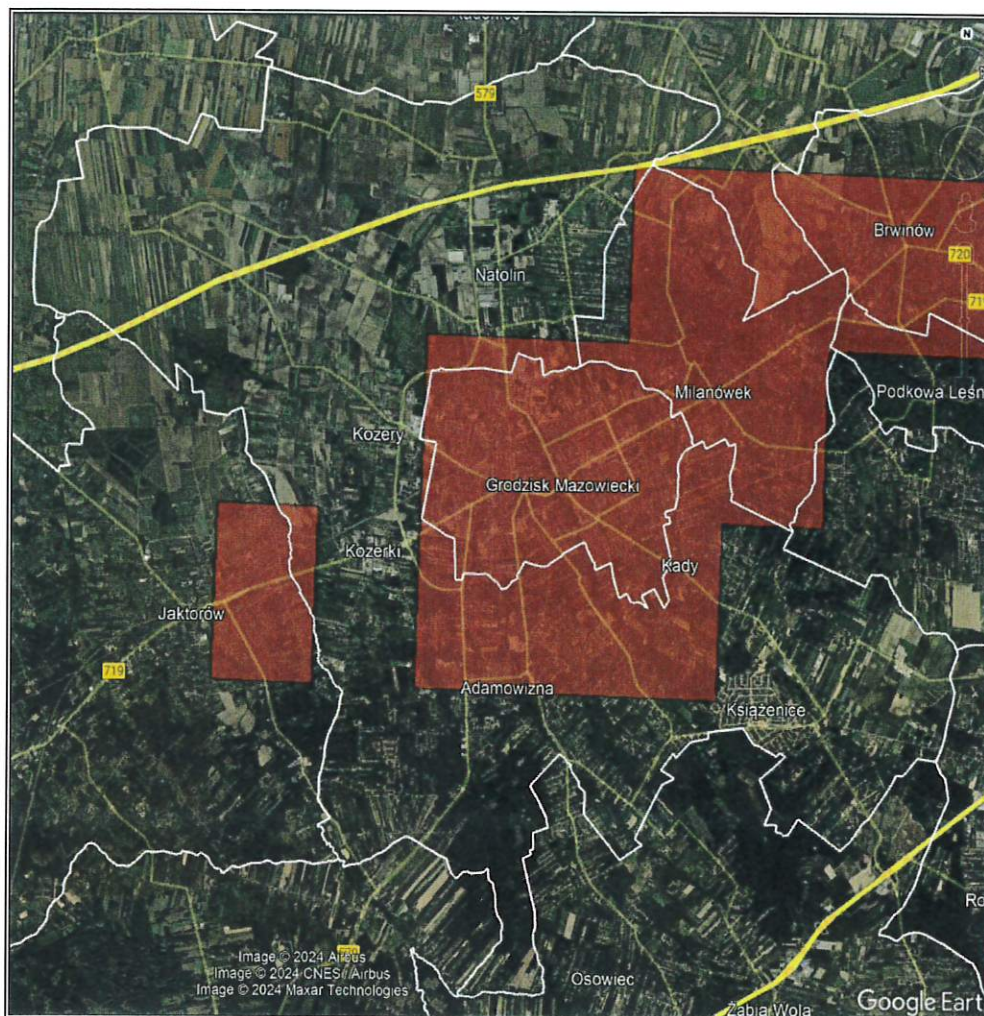
- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy celu długoterminowego (kryterium ochrona zdrowia) – ozon O₃ (max 8-h); (kryterium ochrona roślin) - ozon O₃.

W ocenie jakości powietrza za rok 2022, na terenie gminy Grodzisk Mazowiecki, ze względu na ochronę zdrowia ludzi, w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych i docelowych zanieczyszczeń, stwierdzono przekroczenie poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu oznaczanego w pyłe zawieszonym PM₁₀. Dla pozostałych zanieczyszczeń nie stwierdzono przekroczeń poziomów dopuszczalnych i docelowych ze względu na ochronę zdrowia ludzi.

W ocenie jakości powietrza za rok 2023, na powyższym obszarze, ze względu na ochronę zdrowia ludzi, w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych i docelowych zanieczyszczeń, nie stwierdzono przekroczeń.

W ocenach jakości powietrza za lata 2022 - 2023, na wnioskowanym obszarze nie stwierdzono przekroczeń poziomów dopuszczalnych i docelowych ze względu na ochronę roślin.

Rysunek 4. Zasięg obszaru przekroczenia poziomu docelowego stężenia benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀, określonego ze względu na ochronę zdrowia na terenie gminy Grodzisk Mazowiecki w 2022 roku

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Departament Monitoringu Środowiska

Najwyższe stężenia B(a)P zanotowano na terenach, gdzie emisja niska z indywidualnego ogrzewania budynków jest dominująca. W sezonie grzewczym wielkości stężeń B(a)P były bardzo wysokie, natomiast w okresie letnim niskie. Najwyższy poziom stężenia benzo(a)piranu odnotowywany w okresie grzewczym dodatkowo uzasadnia konieczność wdrażania na terenie województwa, a więc także gminy Grodzisk Mazowiecki nowych rozwiązań mających na celu racjonalizację wykorzystania energii oraz promowanie wykorzystania źródeł odnawialnych.

W roku 2023 na terenie gminy Grodzisk Mazowiecki, wystąpiły następujące wartości stężeń średniorocznych:

Obszar wiejski:

1. **Dwutlenek azotu** - nr CAS 10102-44-0: $S_a = 9 - 13 \mu\text{g}/\text{m}^3$,

2. **Dwutlenek siarki** - nr CAS 7446-09-5⁵: Sa = 3 µg/m³,
3. **Pył zawieszony PM10**: Sa = 16 - 23 µg/m³,
4. **Pył zawieszony PM2,5**: Sa = 11 - 16 µg/m³,
5. **Benzen** - nr CAS 71-43-2: Sa = 0,5 - 1 µg/m³,
6. **Ołów** - nr CAS 7439-92-1⁶: Sa = 0,002 – 0,004 µg/m³,
7. **Benzo(a)piren** - nr CAS 50-32-8⁷: Sa = 0,29 – 1,48 ng/m³.

Obszar miejski:

1. **Dwutlenek azotu** - nr CAS 10102-44-0: Sa = 10 - 13 µg/m³,
2. **Dwutlenek siarki** - nr CAS 7446-09-5⁸: Sa = 3 µg/m³,
3. **Pył zawieszony PM10**: Sa = 19 - 23 µg/m³,
4. **Pył zawieszony PM2,5**: Sa = 13 - 16 µg/m³,
5. **Benzen** - nr CAS 71-43-2: Sa = 1 µg/m³,
6. **Ołów** - nr CAS 7439-92-1⁹: Sa = 0,004 µg/m³,
7. **Benzo(a)piren** - nr CAS 50-32-8¹⁰: Sa = 0,76 – 1,48 ng/m³.

W przypadku określania tła substancji dla obszaru gminy miejsko-wiejskiej, podaje się zakres średniorocznych wartości stężeń (minimalna i maksymalna) dla każdej wnioskowanej substancji, jeżeli stężenia te różnią się w obrębie obszaru miejskiego i odrębnie w obrębie obszaru wiejskiego.

2.4. Poziom hałasu na terenie gminy

Hałas w środowisku to wszelkiego rodzaju niepożądane, nieprzyjemne i uciążliwe dźwięki w danym miejscu i czasie o częstotliwościach w zakresie 16 – 16 000 Hz. Hałas jest zanieczyszczeniem środowiska przyrodniczego charakteryzującym się różnorodnością źródeł i powszechnością występowania.

Hałas przemysłowy

Dominującymi źródłami hałasu przemysłowego są: instalacje wentylacji ogólnej, odpylania i odwiórowania, sprężarki, chłodnie, maszyny tartaczne, maszyny stolarskie, maszyny

⁵ Poziom dopuszczalny jako wartość średnioroczna dla SO₂ jest określony w polskim prawie jedynie pod kątem ochrony roślin, co oznacza, że norma ta nie dotyczy stref będących aglomeracjami lub miastami, o których mowa w ustawie Prawo ochrony środowiska.

⁶ Stężenie oznaczone jako suma metalu i jego związków w pyłe zawieszonym PM₁₀.

⁷ Stężenie w pyłe zawieszonym PM₁₀. Dla benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀ nie został w polskim prawie określony poziom dopuszczalny. Oceny zanieczyszczenia powietrza benzo(a)pirenem dokonuje się w oparciu o poziom docelowy, który jest wartością średnioroczną.

⁸ Poziom dopuszczalny jako wartość średnioroczna dla SO₂ jest określony w polskim prawie jedynie pod kątem ochrony roślin, co oznacza, że norma ta nie dotyczy stref będących aglomeracjami lub miastami, o których mowa w ustawie Prawo ochrony środowiska.

⁹ Stężenie oznaczone jako suma metalu i jego związków w pyłe zawieszonym PM₁₀.

¹⁰ Stężenie w pyłe zawieszonym PM₁₀. Dla benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀ nie został w polskim prawie określony poziom dopuszczalny. Oceny zanieczyszczenia powietrza benzo(a)pirenem dokonuje się w oparciu o poziom docelowy, który jest wartością średnioroczną.

do plastycznej obróbki metalu, maszyny budowlane, węzły betoniarskie, sieczkarnie, specjalistyczne linie technologiczne, transport wewnątrzzakładowy oraz urządzenia nagłaśniające.

Na terenie gminy źródłem hałasu są liczne zakłady usługowe, które działają przede wszystkim w budownictwie oraz handlu hurtowym i detalicznym. Zgodnie z danymi z Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Grodziskiego do 2029 roku oraz informacjami z Urzędu Miejskiego w Grodzisku Mazowieckim, na tutejszym obszarze znajduje się 5 podmiotów posiadających decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu. Są to: Gedeon Richter Polska Sp. z o.o. ul. Ks. J. Poniałowskiego 5, Grodzisk Mazowiecki (zakład), Warszawska Kolej Dojazdowa Sp. z o.o., ul. Batorego 23, Grodzisk Mazowiecki (klimatyzatory na pociągach), PHU „EKORYS” ul. Spiska 12, Grodzisk Mazowiecki (myjnia samochodowa przy ul. Chelmońskiego w Grodzisku Mazowieckim), Ośrodek Sportu i Rekreacji Gminy Grodzisk Mazowiecki, ul. Montwiłła 41, Grodzisk Mazowiecki (strzelnica w miejscowości Makówka) oraz Przedsiębiorstwo-Handlowo-Usługowe Best M Michał Bestydzński, ul. Fińska 15, Janinów, 05-825 Grodzisk Mazowiecki.

Hałas komunikacyjny

Największa uciążliwość hałasu obserwowana jest na obszarach położonych wzdłuż szlaków komunikacyjnych. Należy się spodziewać, że w najbliższych latach natężenie ruchu kołowego (w tym maszyn rolniczych) będzie wzrastać, co przyczyni się do zwiększenia natężenia hałasu w sąsiedztwie tych szlaków.

Hałas dokuczliwy jest też dla wszelkich zabudowań usytuowanych przy szlakach komunikacyjnych i osób w nich mieszkających. Uciążliwość hałasu może być pośrednio zmniejszana poprzez realizację inwestycji z zakresu przebudowy czy modernizacji dróg, a także poprzez tworzenie wzdłuż tras o wysokim natężeniu ruchu pasów zieleni izolacyjnej.

Głównym źródłem emisji hałasu do środowiska na terenie gminy jest ruch samochodowy na autostradzie A2 oraz drogach wojewódzkich. Bardzo obciążone są zwłaszcza obszary miejskie, gdzie następuje wymieszanie się ruchu tranzytowego z ruchem lokalnym.

Badania natężenia hałasu

Ochroną akustyczną objęte są tylko określone rodzaje terenów, wskazane w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie *dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*, wyróżnione ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje (np. tereny zamieszkałe, rekreacyjne, szpitale).

W 2022 roku na terenie gminy Grodzisk Mazowiecki przeprowadzono pomiary hałasu drogowego w 1 punkcie pomiarowym. Pomiary hałasu przemysłowego odbyły się w 2023 roku w 2 punktach pomiarowych. Obecnie pomiary za rok 2023 są weryfikowane i dostępne będą

pod koniec II kwartału 2024 roku. Ostatnie dostępne pomiary hałasu przemysłowego pochodzą z 2021 roku, które przeprowadzono w 3 punktach pomiarowych. W żadnym z badanych punktów pomiarowych nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu w środowisku. Wyniki z pomiarów przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 5. Wynikowe pomiary hałasu na terenie gminy Grodzisk Mazowiecki w 2022 r.

Miejscowość	Nazwa punktu pomiarowego	Współrz. pp WGS84 (dl. geogr., szer. geogr.)	Czas odniesienia	Doba (data i czas)	Wynik pomiaru [dB]	Wartość dopuszczalna [dB]	Tłó. [dB]	Przedział niepewności U95 [dB]
Żuków	D2 - Żuków 34E/1	20,644806 52,146006	Dzień 16h	2022-09-28	47,4	61,0	43,1	1,6
Żuków	D2 - Żuków 34E/1	20,644806 52,146006	Noc 8h	2022-09-28	43,1	56,0	37,5	1,7

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Departament Monitoringu Środowiska

2.5. Natężenia pól elektromagnetycznych na terenie gminy

W aktualnym stanie prawnym można wyróżnić promieniowanie:

- jonizujące, powstające w wyniku użytkowania substancji promieniotwórczych w energetyce jądrowej, ochronie zdrowia, przemyśle, badaniach naukowych, przed którym ochrona unormowana jest w ustawie z 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe (Dz.U. 2023 poz. 1173 ze zm.),
- niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne, związane ze zmianami pola elektromagnetycznego wytwarzanego przez źródła energetyczne i radiokomunikacyjne, przed którym ochronę reguluje ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2024 r., poz. 54 ze zm.) w dziale VI pod nazwą „Ochrona przed polami elektromagnetycznymi”.

Niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne w postaci pól elektromagnetycznych (PEM) zawsze występowało w środowisku naturalnym. Pochodzi ono od naturalnych źródeł, jakimi są np.: Słońce, Ziemia, zjawiska atmosferyczne. Natomiast sztuczne pola elektromagnetyczne zaczęły pojawiać się w środowisku ponad sto lat temu i były związane z techniczną działalnością człowieka.

Zgodnie z art. 3 pkt 18 u.p.o.ś przez pola elektromagnetyczne rozumie się pole elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz.

Promieniowanie niejonizujące uważa się obecnie za jedno z poważniejszych zanieczyszczeń środowiska. Pole elektromagnetyczne wytwarzane przez silne źródło niekorzystnie zmienia warunki bytowania człowieka, wpływa na przebieg procesów życiowych. Może powodować wystąpienie zaburzeń funkcji ośrodkowego układu nerwowego, układów: rozrodczego, hormonalnego, krwionośnego oraz narządów słuchu i wzroku. Obecnie prowadzone są także

badania nad wpływem promieniowania elektromagnetycznego na powstawanie nowotworów u człowieka.

Badania PEM

Zgodnie z artykułem 123 ustawy prawo ochrony środowiska oceny poziomów pól elektromagnetycznych (PEM) i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Do końca 2020 roku pomiary monitoringowe pól elektromagnetycznych prowadzone były w cyklach trzyletnich, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Od 2021 roku monitoring pól elektromagnetycznych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzony jest zgodnie z rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2020 r., poz. 2311). Punkty pomiarowe, w których wykonuje się okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, wyznacza się dla każdego województwa, na obszarze miast w dwuletnim cyklu pomiarowym oraz na terenie gminy wiejskiej w czteroletnim cyklu pomiarowym.

W 2023 r. na terenie gminy Grodzisk Mazowiecki pomiary pól elektromagnetycznych (PEM) w ramach państwowego monitoringu środowiska wykonano w 3 punktach pomiarowych. W 2022 r. pomiarów nie prowadzono.

W wyniku przeprowadzonych pomiarów nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu PEM, który dla częstotliwości objętych monitoringiem, tj. 80 MHz-40 GHz, wynosi 28 V/m. Wartość wskaźnika WME nie przekroczyła wartości 1. W związku z tym dopuszczalne poziomy PEM w obszarze pomiarowym uznaje się za dotrzymane.

Tabela 6. Dane z pomiarów PEM wykonanych w 2023 r. w Grodzisku Mazowieckim

Miejscowość	Adres punktu pomiarowego	Współrzędne punktu pomiarowego	Wynik pomiaru [V/m]	Niepewność pomiaru [V/m]	Wartość wskaźnika WME (z obliczeń) ¹¹
Grodzisk Mazowiecki	Marii Skłodowskiej-Curie	52.105236, 20.631514	0,6	0,3	0,05
	Żwirki i Wigury	52.106367, 20.617667	0,4	0,2	0,03

¹¹ wskaźnik WME, o którym mowa w Załączniku nr 3 rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2020, poz. 2311) jest wartością wskaźnikową poziomu emisji pól elektromagnetycznych dla miejsc dostępnych dla ludności wyznaczoną na podstawie maksymalnej wartości chwilowej (E_{max}) uzyskanej w trakcie pomiarów w danym punkcie pomiarowym. Służy do stwierdzenia zgodności i pozwala określić, czy zmierzone poziomy PEM w tym punkcie wykazały przekroczenia wartości dopuszczalnych określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 r. poz. 2448). Dopuszczalne poziomy PEM uznaje się za dotrzymane, gdy żadna z wartości wskaźnikowych WME nie przekracza wartości 1.

Miejscowość	Adres punktu pomiarowego	Współrzędne punktu pomiarowego	Wynik pomiaru [V/m]	Niepewność pomiaru [V/m]	Wartość wskaźnika WME (z obliczeń) ¹⁾
	Daleka	52.0962, 20.61735	1,1	0,6	0,08

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Departament Monitoringu Środowiska

2.6. Jakość wód powierzchniowych i podziemnych na terenie gminy

Wody powierzchniowe

Gmina Grodzisk Mazowiecki pod względem hydrograficznym położona jest w dorzeczu Wisły. Na jej terenie zlokalizowanych jest kilkadziesiąt małych cieków wodnych i rowów melioracyjnych odprowadzających wody do Pisi Tuczej albo Utraty, kilkadziesiąt stawów i sadzawek oraz 2 duże kompleksy stawów rybnych (okolice miejscowości Natolin i Kraśnica Wola).

W granicach gminy Grodzisk Mazowiecki zlokalizowane są 2 jednolite części wód powierzchniowych (jcwp).

Tabela 7. Jcwp przepływające przez obszar gminy Grodzisk Mazowiecki

Lp.	Nazwa jcwp	Kod jcwp
1	Pisia Tucza	PLRW2000102727689
2	Rokitnica do Zimnej Wody	PLRW200010272867

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Departament Monitoringu Środowiska

Jcwp badane są w reprezentatywnych punktach pomiarowo-kontrolnych w cyklu sześcioletnim, co 3 lata. Co roku badane są wskaźniki, dla których w ramach monitoringu prowadzonego w latach poprzednich zostały stwierdzone przekroczenia wyznaczonych dla nich odpowiednich wartości granicznych lub odpowiednich środowiskowych norm jakości. Punkty pomiarowo – kontrolne, zlokalizowane są na zamknięciu zlewni badanej jednolitej części wód powierzchniowych, a wyniki badań w nich prowadzonych odzwierciedlają stan czystości całej jcwp.

Klasyfikację wskaźników i grup wskaźników oraz ocenę jednolitych części wód, wykonuje się na podstawie rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. 2021, poz. 1475).

W 2022 roku, na obszarze gminy Grodzisk Mazowiecki, badaniami w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMS) objęta była jcwp (PLRW200010272867) Rokitnica do Zimnej Wody. Badania prowadzono w ramach monitoringu operacyjnego, wyłącznie w zakresie wskaźników, których stężenia średnioroczne lub maksymalne w latach poprzednich

przekroczyły wyznaczone dla nich odpowiednie środowiskowe normy jakości (kadm i jego związki, ołów i jego związki oraz nikiel i jego związki).

Tabela 8. Jcwp przepływające przez obszar gminy Grodzisk Mazowiecki, monitorowane w 2022 r.

Kod ppk	Nazwa ppk	Kod jcwp	Nazwa jcwp	Typ abiotyczny jcwp (Status jcwp)	Programy monitoringu
PL01S0701_1148	Zimna Woda - Biskupice, uj. do Rokitnicy	PLRW200010272867	Rokitnica do Zimnej Wody	PNp (NAT)	MO

Objaśnienia do tabeli:

Typ abiotyczny: PNp (potok lub strumień nizinny piaszczysty),

Status jcwp: NAT (naturalna część wód),

Rodzaj monitoringu: MO - monitoring operacyjny.

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Departament Monitoringu Środowiska
W roku 2023, zgodnie z § 14 i 15 ww. rozporządzenia klasyfikacyjnego (Dz. U. 2021, poz. 1475), na podstawie badań przeprowadzonych w roku 2022, w jednolitych częściach wód dokonano jedynie klasyfikacji elementów biologicznych, hydromorfologicznych, fizykochemicznych oraz klasyfikacji wskaźników stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych, bez klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i oceny stanu wód. Na podstawie uzyskanych wyników z badań prowadzonych w 2022 roku w punkcie pomiarowo – kontrolnym (PL01S0701_1148) Zimna Woda - Biskupice, uj. Do Rokitnicy, wykonana klasyfikacja wskaźników jakości wód powierzchniowych wykazała, że w jcwp (PLRW200010272867) Rokitnica do Zimnej Wody, były dotrzymane wymagania dobrego stanu wód w zakresie badanych wskaźników, stężenia średnioroczne i maksymalne nie przekroczyły wyznaczonych dla nich odpowiednich środowiskowych norm jakości, zostały sklasyfikowane w klasie 1.

W 2023 roku, na obszarze gminy Grodzisk Mazowiecki, badaniami w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMS) objęte były 2 jcwp.

Tabela 9. Jcwp przepływające przez obszar gminy Grodzisk Mazowiecki, monitorowane w 2022 r.

Kod ppk	Nazwa ppk	Kod jcwp	Nazwa jcwp	Typ abiotyczny jcwp (Status jcwp)	Programy monitoringu
PL01S0701_1139	Pisia Tucznna - Pulapina, most	PLRW2000102727689	Pisia Tucznna	PNp (NAT)	MO

Kod ppk	Nazwa ppk	Kod jcwp	Nazwa jcwp	Typ abiotyczny jcwp (Status jcwp)	Programy monitoringu
PL01S0701_1148	Zimna Woda - Biskupice, uj. do Rokitnicy	PLRW200010272867	Rokitnica do Zimnej Wody	PNp (NAT)	MO

Objaśnienia do tabeli:

Typ abiotyczny: PNp (potok lub strumień nizinny płaszczysty),

Status jcwp: NAT (naturalna część wód),

Rodzaj monitoringu: MO - monitoring operacyjny.

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Departament Monitoringu Środowiska

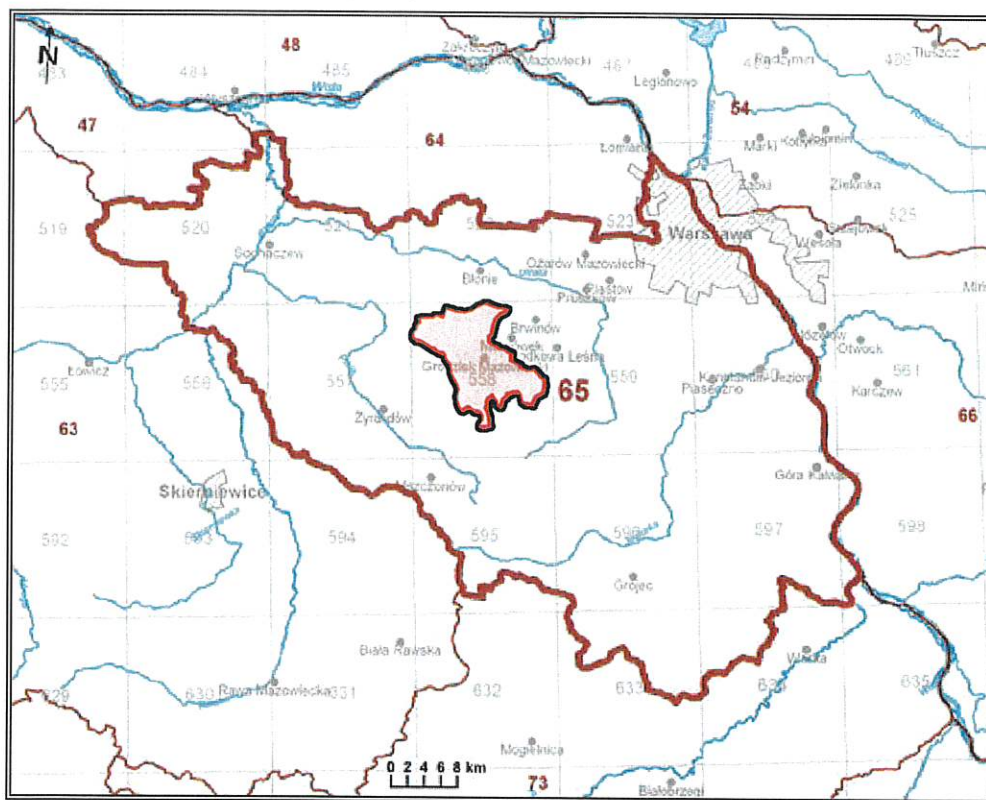
Klasyfikacja wskaźników i grup wskaźników w jednolitych częściach wód, na podstawie badań przeprowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w 2023 roku zostanie wykonana w terminie określonym w § 14 ww. rozporządzenia klasyfikacyjnego (Dz. U. 2021, poz. 1475). Jak w roku poprzednim, wykonana będzie jedynie klasyfikacji elementów biologicznych, hydromorfologicznych, fizykochemicznych oraz klasyfikacja wskaźników stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych, bez klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i oceny stanu wód. Wykonanie oceny stanu wód wraz z klasyfikacją wskaźników i grup wskaźników zgodnie z § 15 ww. rozporządzenia klasyfikacyjnego przewidziane jest na rok 2025.

Wody Podziemne

Zgodnie z definicją zawartą w Ramowej Dyrektywie Wodnej (2000/60/WE (RDW) z dnia 23 października 2000 r., jednolite części wód podziemnych (dalej JCWPd) obejmują wody podziemne, które występują w warstwach wodonośnych o porowatości i przepuszczalności, umożliwiających pobór znaczący w zaopatrzeniu ludności w wodę lub przepływ o natężeniu znaczącym dla kształtowania pożądanego stanu wód powierzchniowych i ekosystemów lądowych.

Według podziału Polski na 172 JCWPd, teren gminy leży na obszarze jednej jednolitej części wód podziemnych nr 65 (PLGW200065).

Rysunek 5. Położenie gminy Grodzisk Mazowiecki na tle JCWPd nr 65

Źródło: <https://www.pgi.gov.pl/>

Gmina Grodzisk Mazowiecki jest położona na obszarze jednolitej części wód podziemnych nr 65, na terenie której jest zlokalizowanych 17 punktów pomiarowych krajowej sieci monitoringu jakości wód podziemnych, w których w roku 2022 zostały przeprowadzone badania stanu chemicznego w ramach monitoringu diagnostycznego. Jednak żaden z powyższych punktów nie jest zlokalizowany na obszarze gminy.

Przeprowadzone w 2022 r. roku, w najbliższej położonych punktach (wg ID Monitoring: 1073, 1074, 1075, 1290 i 1375), badania stanu chemicznego wód podziemnych w ramach monitoringu diagnostycznego stwierdziły II klasę jakości wody (wody dobrej jakości).

3. Stopień realizacji programu ochrony środowiska w latach 2022-2023

Ze względu na brak przygotowanych przez Ministerstwo Środowiska wytycznych w zakresie struktury raportu z realizacji Program Ochrony Środowiska, zastosowana metodyka sporządzenia niniejszego Raportu wynika z Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Grodzisk Mazowiecki na lata 2022-2026 z perspektywą do 2030 i ujętych w nim zadań.

W tabeli poniżej przedstawione zostały informacje na temat zadań przyjętych do realizacji w latach 2022-2023 w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Grodzisk Mazowiecki na lata 2022-2026 z perspektywą do 2030 dla każdego z następujących obszarów interwencji.

- Ochrona klimatu i jakości powietrza,
- Zagrożenia hałasem,
- Pola elektromagnetyczne,
- Gospodarowanie wodami,
- Gospodarka wodno-ściekowa,
- Gleby,
- Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
- Zasoby przyrodnicze,
- Zagrożenia poważnymi awariami.

Tabela 10. Stopień realizacji zadań

Lp.	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Opis realizacji zadania w 2022 r.	Poniesione koszty w 2022 r.	Opis realizacji zadania w 2023 r.	Poniesione koszty w 2023 r.	Źródła finansowania
1	2	3	4	5	6	7	8
Obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza							
1.	Wymiana ogrzewania węglowego na proekologiczne	Gmina Grodzisk Mazowiecki	Zrealizowano 161 wniosków na dotację na wymianę pieca węglowego i przyłącze gazowe.	610 521,91 zł	Zrealizowano 58 wniosków na dotację na wymianę pieca węglowego i przyłącze gazowe.	249 460,75 zł	Budżet własny
2.	Wymiana/modernizacja systemów grzewczych w budynkach administrowanych przez ZGM: ul. Tyńska 23, ul. Składowa 8	Gmina Grodzisk Mazowiecki; Zakład Gospodarki Mieszkaniowej	Wykonano przyłącze gazu w budynkach przy ul. Tyńskiej 23.	b.d.	—	—	Budżet własny
3.	Termomodernizacja budynku przy ul. Składowa 8	Gmina Grodzisk Mazowiecki; Zakład Gospodarki Mieszkaniowej	—	—	—	—	Budżet własny
4.	Revitalizacja budynków przy ul. Traugutta 19, ul. Bałtycka 31, Pl. Króla Zygmunta Starego 13, 14, 15	Gmina Grodzisk Mazowiecki; Zakład Gospodarki Mieszkaniowej	Wykonano projekty budowlane budynków przy ul. Pl. Króla Zygmunta Starego 13, 14, 15.	202 950,00 zł	1. Wykonano projekty budowlane budynków przy ul. Langiewicza 3, Traugutta 19 i Bałtyckiej 31; 2. Rozpoczęcie remontu Kamienic przy ul. Pl. Króla Zygmunta Starego 13, 14, 15.	1. 305 939,93 zł; 2. 190 354,85 zł	Budżet własny
5.	Rozbiórka budynku ul. Limanowskiego 29 i budowa nowego budynku	Gmina Grodzisk Mazowiecki	Rozzebrano budynek przy ul. Limanowskiego 29.	123 000,00 zł	—	—	Budżet własny
6.	Rozbiórka 2 budynków ul. Ulańska 18 i budowa 3 nowych budynków	Gmina Grodzisk Mazowiecki	Wykonanie dokumentacji projektowo kosztorysowej.	46 524,75 zł	Wykonanie rozbiórk trzech budynków i rozpoczęcie budowy trzech budynków mieszkalnych wielorodzinnych, nadzór.	2 035 003,39 zł	Budżet własny
7.	Wymiana /modernizacja systemów grzewczych w budynkach gminnych – obiekt ul. Kościuszki 12 a oraz 32 a	Gmina Grodzisk Mazowiecki	—	—	—	—	Budżet własny
8.	Budowa sieci dróg dla rowerów/ ściezek rowerowych	Gmina Grodzisk Mazowiecki	Wykonanie ok. 5 km ścieżek na odcinkach: — wzdłuż ulicy Bałtyckiej i drogi powiatowej 1507W na odcinku od tunelu PKP w Grodzisku Maz. do skrzyżowania z drogą gminną 150210W w Kraśniczej Woli, — wzdłuż drogi powiatowej 1509W: od skrzyżowania z DW579 w Natolinie do	7 418 352,00 zł	Przebudowa DW nr 719 w zakresie budowy ścieżki pieszko-rowerowej, ścieżki rowerowej i chodnika na odcinku od skrzyżowania z ul. Chełmońskiego w Grodzisku Mazowieckim do granicy z gminą Jaktorów wraz z budową sygnalizacji i przejścia dla pieszych na skrzyżowaniu DW 719 z DW 579	9 220 206,71 zł	Środki krajowe; Program Bezpieczne Drogi prowadzony przez Centralny Port Komunikacyjny Sp. z o.o.;

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Grodzisk Mazowiecki na lata 2022-2026 z perspektywą do 2030 za lata 2022-2023

Lp.	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Opis realizacji zadania w 2022 r.	Poniesione koszty w 2022 r.	Opis realizacji zadania w 2023 r.	Poniesione koszty w 2023 r.	Źródła finansowania
1	2	3	4	5	6	7	8
			skrzyżowania z drogą gminną 150212W w Chrzanowie Małym, — wzdłuż DW 579: od ul. Chrzanowskiej do ul. Żydowskiej, — wzdłuż al. Akacjowej od ul. Dalekiej do ul. Radońskiej. Inwestycja była realizowana w ramach projektu partnerskiego "Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza w gminach południowo-zachodniej części Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego poprzez budowę Zintegrowanego Systemu Tras Rowerowych – Etap III". Partnerzy: Gmina Grodzisk Mazowiecki, Gmina Brwinów, Gmina Nadarzyn, Gmina Miasto Pruszków, Miasto Żyrardów.				RPO WM 2014-2020;
9.	Budowa parkingów P+R	Gmina Grodzisk Mazowiecki	Budowa parkingu parkuj i jedź przy ul. Kilińskiego	505 006,00 zł	—	—	Środki krajowe; RPO WM 2014-2020
10.	Montaż instalacji odnawialnych źródeł energii	Gmina Grodzisk Mazowiecki	—	—	—	—	Środki krajowe; FEM 2021-2027
11.	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej	Gmina Grodzisk Mazowiecki	—	—	Termomodernizacja ścian zewnętrznych budynku Urzędu Miejskiego w Grodzisku Mazowieckim wraz z remontem instalacji ogrzewkowej.	1 193 715,00 zł	Środki krajowe; FEM 2021-2027
12.	Rozwój błękitno-zielonej infrastruktury w Grodzisku Mazowieckim celem zwiększenia retencji wód opadowych oraz zwiększenie bioróżnorodności miejskiej	Gmina Grodzisk Mazowiecki	W ramach działań związanych z rozwojem błękitno-zielonej infrastruktury w Grodzisku Mazowieckim celem zwiększenia retencji wód opadowych oraz bioróżnorodności miejskiej – posadzono rośliny i drzewa na terenie gminy	204 294,68 zł	W ramach działań związanych z rozwojem błękitno-zielonej infrastruktury w Grodzisku Mazowieckim celem zwiększenia retencji wód opadowych oraz bioróżnorodności miejskiej – zakupiono i posadzono rośliny (ponad 4,5 tys. szt.) i duże drzewa (144 szt.)	291 041,28 zł	Budżet własny; Środki zewnętrzne;
13.	Projekt pn. „Inwestycje w zakresie zielono-niebieskiej infrastruktury w Grodzisku Mazowieckim” dofinansowane ze środków Mechanizmu Finansowego EOG 2014-2021 w ramach programu: „Środowisko, Energia i Zmiany klimatu” (Utmowa nr	Gmina Grodzisk Mazowiecki	—	—	—	—	Budżet własny; EOG 2014-2021;

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Grodzisk Mazowiecki na lata 2022-2026 z perspektywą do 2030 za lata 2022-2023

Lp.	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Opis realizacji zadania w 2022 r.	Poniesione koszty w 2022 r.	Opis realizacji zadania w 2023 r.	Poniesione koszty w 2023 r.	Źródła finansowania
1	2	3	4	5	6	7	8
	MFE0G.07.03.0-07-00/25/21-00)						
Obszar interwencji: Zagrożenia hałasem							
14.	Budowa dróg wraz z uzbrojeniem	Gmina Grodzisk Mazowiecki	1. Budowa ulicy Okrężnej jako element poprawy spójności układu drogowego łączącego popęgeerowska miejscowość Książenice z centrum Grodziska Mazowieckiego. 2. Modernizacja ulic Kościuszki, Kiłińskiego, Kieriańczyków, Krupińskiego w Grodzisku Mazowieckim. 3. Modernizacja ul. Godebskiego, Kochanowskiego w Grodzisku Mazowieckim. 4. Przebudowa Placu Króla Zygmunta Staroego w Grodzisku Mazowieckim – Etap 1. 5. Przebudowa ul. Siennej i Jordaniwickiej w Grodzisku Mazowieckim.	1. 3 908 905,70 zł 2. 2 484 854,78 zł 3. 396 000,00 zł 4. 1 898 419,59 zł 5. 1 711 250,52 zł	1. Budowa drogi gminnej wewnętrznej ulicy Cichociemnych w Książenicach, gmina Grodzisk Mazowiecki – Etap I. 2. Budowa i przebudowa ulic: Batorego, Maczka, Piękna i Andersa w Grodzisku Maz. oraz Andersa i Grota Roweckiego w Odrano Woli. 3. Poprawa jakości życia mieszkańców w miejscowości Adamów w gminie Grodzisk Mazowiecki poprzez przebudowę nawierzchni drogi. 4. Budowa drogi gminnej nr 150893W ulicy Prostej w Grodzisku Mazowieckim. 5. Przebudowa dróg wewnętrznych bocznych do ul. Łagodnej (ulica Wilgi, Czyżka i Bez nazwy) we wsi Szcząsne, Gmina Grodzisk Mazowiecki. 6. Modernizacja ulicy Lipowej na odcinku od al. Marylskiego do al. Parkowej we wsi Książenice. 7. Przebudowa dróg gminnych w Grodzisku Mazowieckim: ul. Bankowa, ul. Łowicka, ul. Głogowa oraz ul. M. Kontopickiej (boczna).	1. 1 000 000,00 zł¹² 2. 0,00 zł¹³ 3. 160 457,81 zł¹⁴ 4. 92 250,00 zł¹⁵ 5. 395 089,24 zł¹⁶ 6. 0,00 zł¹⁷ 7. 0,00 zł¹⁸ 8. 0,00 zł¹⁹ 9. 0,00 zł²⁰ 10. 3 908 905,70 zł 11. 1 711 250,52 zł	Budżet własny; Środki zewnętrzne;

- ¹² Koszt całkowity inwestycji wyniósł 8 427 606,13 zł.
- ¹³ Koszt całkowity inwestycji wyniósł 3 073 185,75 zł.
- ¹⁴ Koszt całkowity inwestycji wyniósł 1 033 796,55 zł.
- ¹⁵ Koszt całkowity inwestycji wyniósł 3 341 270,40 zł.
- ¹⁶ Koszt całkowity inwestycji wyniósł 1 013 966,49 zł.
- ¹⁷ Koszt całkowity inwestycji wyniósł 1 512 900,00 zł.
- ¹⁸ Koszt całkowity inwestycji wyniósł 2 410 800,00 zł.
- ¹⁹ Koszt całkowity inwestycji wyniósł 816 913,38 zł.
- ²⁰ Koszt całkowity inwestycji wyniósł 2 422 632,60 zł.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Grodzisk Mazowiecki na lata 2022-2026 z perspektywą do 2030 za lata 2022-2023

Lp.	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Opis realizacji zadania w 2022 r.	Poniesione koszty w 2022 r.	Opis realizacji zadania w 2023 r.	Poniesione koszty w 2023 r.	Źródła finansowania
1	2	3	4	5	6	7	8
Obszar interwencji: Pola elektromagnetyczne							
15.	Wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dot. ochrony przed polami elektromagnetycznymi (wyznaczanie stref technicznych bezpieczeństwa)	Gmina Grodzisk Mazowiecki	Zadanie realizowano w każdej procedurze planistycznej, która swoim zakresem poruszała wskazaną kwestię.	Koszty administracyjne	Zadanie realizowano w każdej procedurze planistycznej, która swoim zakresem poruszała wskazaną kwestię.	Koszty administracyjne	Budżet własny; Środki zewnętrzne;
Obszar interwencji: Gospodarowanie wodami							
16.	Uwzględnianie w dokumentach planistycznych map ryzyka powodziowego, map zagrożenia powodziowego oraz obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.	Gmina Grodzisk Mazowiecki	Zadanie realizowano w każdej procedurze planistycznej, która swoim zakresem poruszała wskazaną kwestię.	Koszty administracyjne	Zadanie realizowano w każdej procedurze planistycznej, która swoim zakresem poruszała wskazaną kwestię.	Koszty administracyjne	Budżet własny; Środki zewnętrzne;
Obszar interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa							
17.	Doprowadzenie wody i kanalizacji do budynków w m. Chlebna 72A	Gmina Grodzisk Mazowiecki; Zakład Gospodarki Mieszkaniowej	Doprowadzenie wody do budynków w m. Chlebna 72A.	Koszty administracyjne	Budowa instalacji wodociągowej na terenie osiedla budynków socjalnych w Chlebnii dz. nr ew. 18/11 obr. 0003 gmina Grodzisk Mazowiecki.	0,00 zł ²¹	Budżet własny
18.	Doprowadzenie wody i kanalizacji do lokali w budynkach przy ul. Sienkiewicza 20, ul. Żyrardowska 52, 54	Gmina Grodzisk Mazowiecki; Zakład Gospodarki Mieszkaniowej	Doprowadzenie wody do lokali w budynkach ul. Żyrardowskiej 52 i 54.	33,96 zł	Doprowadzenie wody do lokali w budynkach ul. Żyrardowskiej 52 i 54.	42,15 zł	Budżet własny

²¹ Całkowity koszt inwestycji w wysokości 153 252 zł poniesiony został w 2024 r.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Grodzisk Mazowiecki na lata 2022-2026 z perspektywą do 2030 za lata 2022-2023

Lp.	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Opis realizacji/zadania w 2022 r.	Poniesione koszty w 2022 r.	Opis realizacji/zadania w 2023 r.	Poniesione koszty w 2023 r.	Źródła finansowania
1	2	3	4	5	6	7	8
19.	Kontrola nieruchomości w zakresie gospodarki wodno-ściekowej na obszarach nieskanalizowanych	Straż Miejska	Skontrolowano 230 nieruchomości w zakresie gospodarki wodno-ściekowej na obszarach nieskanalizowanych.	Koszty administracyjne	Skontrolowano 305 nieruchomości w zakresie gospodarki wodno-ściekowej na obszarach nieskanalizowanych.	Koszty administracyjne	Budżet własny jednostki
20.	Rozbudowa infrastruktury wodociągowej	ZWIK Sp. z o.o.	Rozbudowa sieci wodociągowej o 7,3 km.	904 310,00 zł netto	Rozbudowa sieci wodociągowej o 8,3 km.	1 501 710 zł netto	Środki własne, NFOŚiGW
21.	Rozbudowa infrastruktury kanalizacyjnej	ZWIK Sp. z o.o.	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej o 21,0 km.	9 448 530,00 zł netto	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej o 2,3 km.	4 034 830 zł netto	Środki własne, WFOŚiGW, środki europejskie.
22.	Zakup sprzętu do obsługi infrastruktury wodno-ściekowej	ZWIK Sp. z o.o.	Budowa komór pomiarowych na sieci wodociągowej, zakup sprzętu informatycznego, zakup lokalizatora nielegalnych przyłączy kanalizacyjnych (zadymiar), zakup samochodu do obsługi infrastruktury wodociągowej.	1 397 781,14 zł	Budowa komór pomiarowych na sieci wodociągowej, zakup sprzętu informatycznego, zakup lokalizatora nielegalnych przyłączy kanalizacyjnych (zadymiar), zakup samochodu do obsługi infrastruktury wodociągowej.	328 376,00 zł netto	Środki własne, NFOŚiGW
23.	Budowa i przebudowa ujęć wód oraz modernizacja SUW „Cegielnia” i „Wólka Grodziska”	ZWIK Sp. z o.o.	Odbiór dokumentacji budowy studni S4A	15 000,00 zł netto	Budowa studni S4A	217 980,00 zł netto	Środki własne, NFOŚiGW
24.	Budowa zbiornika retencyjnego wody ²²	ZWIK Sp. z o.o.	Rozpoczęcie prac projektowych	8 377,51 zł netto	Zakończenie prac projektowych wraz z uzyskaniem pozwolenia na budowę, wybudowanie przyłącza elektrycznego	104 953,14 zł netto	Środki własne, NFOŚiGW
Obszar interwencji: Gleby							
25.	Ochrona gruntów rolnych przed zmianą zagospodarowania poprzez uwzględnianie ich przeznaczenia w dokumentach planistycznych	Gmina Grodzisk Mazowiecki	Zadanie realizowane w każdej procedurze planistycznej, która swoim zakresem poruszała wskazaną kwestię.	Koszty administracyjne	Zadanie realizowane w każdej procedurze planistycznej, która swoim zakresem poruszała wskazaną kwestię.	Koszty administracyjne	Budżet własny; Środki zewnętrzne
Obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów							
26.	Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych	Gmina Grodzisk Mazowiecki	Realizacja odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych.	22 789 000,00 zł	Realizacja odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych.	21 246 000,00 zł	Budżet własny
27.	Modernizacja i doposażenie PSZOK	Gmina Grodzisk Mazowiecki	—	—	—	—	Budżet własny; NFOŚiGW;

²² Zmieniono nazwę zadania. Pierwotnie w Programie nazwa zadania brzmiała: Budowa zbiornika retencyjnego wody wraz z modernizacją stacji wodociągowej Czamy Las, jednakże realizacja zadania obejmowała jedynie budowę zbiornika retencyjnego wody.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Grodzisk Mazowiecki na lata 2022-2026 z perspektywą do 2030 za lata 2022-2023

1	2	3	4	5	6	7	8
Lp	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Opis realizacji zadania w 2022 r.	Poniesione koszty w 2022 r.	Opis realizacji zadania w 2023 r.	Poniesione koszty w 2023 r.	Źródła finansowania
1			1. Przeprowadzono dyskusje publiczne z mieszkańcami, w trakcie których edukowano mieszkańców z tematyki planowania przestrzennego. 2. Zorganizowano Rodzinny Piknik Ekologiczny z udziałem pracowników Referatu Ochrony Środowiska, na którym odbył się wykład o tematyce ochrony powietrza, przeznaczoną dla dzieci. Ponadto za oddanie „elektrośmieci” mieszkańcy otrzymywali sadzonki roślin ozdobnych, można było także samemu zbudować budkę dla ptaków. 3. Realizacja inwestycji w zakresie zielono-niebieskiej infrastruktury w miastach w ramach programu „Środowisko, Energia i Zmiany Klimatu” dofinansowanego z MF EOG 2014-2021-działania edukacyjno-informujące (pikniki warsztatowe, szkolenia, konkursy) - monitoring i obserwacja grodziskich gatunków zwierząt.	1. Działanie bez kosztów. 2. 20 000 zł; 3. 56 800,00 zł; 4. b.d. 5. b.d. 6. b.d. 7. b.d.	1. Przeprowadzono dyskusje publiczne z mieszkańcami, w trakcie których edukowano mieszkańców z tematyki planowania przestrzennego. 2. Organizacja Pikników Ekologicznych, uczestnicy Eko Pikników mogli wziąć udział w prelekcjach ekologicznych, zapoznać się z ofertą gminnych dotacji w zakresie wymiany pieca węglowego, przykłącza gazowego i Programu Czyste Powietrze. Pikniki w 2023 r. organizowane były w dniach: 14 maja, 17 i 24 czerwca, 22 lipca, 02 i 16 września. W dniu 22 kwietnia 2023 r. z okazji dnia ziemi mieszkańcy zasadzili lasy kieszonkowe. 3. Realizacja inwestycji w zakresie zielono-niebieskiej infrastruktury w miastach w ramach programu „Środowisko, Energia i Zmiany Klimatu” dofinansowanego z MF EOG 2014-2021-działania edukacyjno-informujące (pikniki warsztatowe, szkolenia, konkursy) - monitoring i obserwacja grodziskich gatunków zwierząt. 4. Przeprowadzono akcję „Kwiat za grat”. 5. Organizacja dnia ziemi w Grodzisku Mazowieckim.	1. Działanie bez kosztów. 2. 34 000 zł. 3. 412 999,00 4. b.d. 5. b.d.	Budżet własny; NFOŚiGW;
28.	Działania edukacyjne	Gmina Grodzisk Mazowiecki	4. Zorganizowano konkurs ekologiczno-przyrodniczy dla uczniów szkół podstawowych „Wykonaj budkę legową”. 5. Przeprowadzono akcję „500 roślin na 500-lecie Grodziska Mazowieckiego”. 6. Przeprowadzono wspólne sprzątanie terenu w Makowie przez pracowników UM w Grodzisku Mazowieckim. 7. Zorganizowano akcję „Zaopiekuj się włosem kwiatkiem”.				
29.	Dofinansowanie kosztów poniesionych na usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu nieruchomości położonych na terenie Gminy Grodzisk Mazowiecki	Gmina Grodzisk Mazowiecki	Dofinansowano 45 wniosków na dotację na utylizację azbestu.	132 261,00 zł	Dofinansowano 28 wniosków na dotację na utylizację azbestu.	73 845,60 zł	Budżet własny
Obszar interwencji: Zasoby przyrodnicze							
30.	Budowa, modernizacja i pielęgnacja terenów zieleni	Gmina Grodzisk Mazowiecki	Wykonano zadanie w zakresie: utrzymania i pielęgnacji terenów zieleni miejskiej, pielęgnacji drzewostanu cennego przyrodniczo, zakupu materiału roślinnego, nasadzeniu zieleni w ramach zadania „Podniesienie standardów życia poprzez	3 327 195,03 zł	Wykonano zadanie w zakresie: utrzymania i pielęgnacji terenów zieleni miejskiej, zakupu materiału roślinnego, nasadzeniu zieleni w ramach zadania „Podniesienie standardów życia poprzez	3 777 909,31 zł	Budżet własny; Środki zewnętrzne

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Grodzisk Mazowiecki na lata 2022-2026 z perspektywą do 2030 za lata 2022-2023

Lp.	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Opis realizacji zadania w 2022 r.	Poniesione koszty w 2022 r.	Opis realizacji zadania w 2023 r.	Poniesione koszty w 2023 r.	Źródła finansowania
1	2	3	4	5	6	7	8
			poprawę jakości przestrzeni publicznej, w tym terenów zieleni – Etap II". Zagospodarowano i nasadzono zieleń m.in. przy ul. Armii Krajowej, Placu Zygmunta, Traugutta, Akacjowej, Nadarzyńskiej, Wyszyńskiego, 3 Maja, Jaśminowej przy parkingu hall widowiskowo-sportowej oraz w miejscowości Książęnice, Opypy, Marynin i Chrzanów Mały.		jakości przestrzeni publicznej, w tym terenów zieleni – Etap II". organizacja Dnia Ziemi i społecznego sadzenia drzew, utrzymywania tężni solankowej.		
Obszar interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami							
31.	Budowa budynku OSP Grodzisk Mazowiecki, modernizacja pozostałych strażnic	Gmina Grodzisk Mazowiecki	—	—	Wykonano zadanie w zakresie: — budowy wejść do budynku OSP Książęnice (wykonanie wejść do piwnicy i na parter budynku), wykonanie tarasu i schodów, wykonanie dojścia do wejść do budynku w postaci chodnika stanowiącego jednocześnie opaskę budynku, remontu wnętrza budynku OSP Książęnice (kompleksowy remont łazienek w piwnicy i na parterze budynku, roboty wykończeniowe ścian i sufitów, częściowa wymiana posadzek).	b.d.	Budżet własny; Środki zewnętrzne

Źródło: Opracowanie własne

wody poprzez budowę nowej studni oraz wykonano prace projektowe budowy zbiornika retencyjnego wody. Działania te przyczyniły się do zmniejszenia negatywnego oddziaływania gospodarki ściekowej na środowisko naturalne oraz wpłynę na poprawę czystości wód i gleb. Ich realizacja przyczynia się również do podniesienia standardu życia mieszkańców gminy.

Obszar interwencji: Gleby:

W ramach obszaru interwencji: gleby realizowano zadanie polegające na uwzględnianiu w każdej procedurze planistycznej, która swoim zakresem poruszała wskazaną kwestię, ochronę gruntów rolnych przed zmianą zagospodarowania poprzez uwzględnianie ich przeznaczenia w dokumentach planistycznych.

Obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów:

W obszarze interwencji: gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów w latach 2022-2023 przeprowadzono odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych. Dodatkowo realizowane były następujące działania edukacyjne:

- dyskusje publiczne z mieszkańcami, w trakcie których edukowano mieszkańców z tematyki planowania przestrzennego,
- organizacja Rodzinnych Pikników Ekologicznych,
- realizacja inwestycji w zakresie zielono-niebieskiej infrastruktury w miastach" w ramach programu "Środowisko, Energia i Zmiany Klimatu" - działania edukacyjno-informujące (pikniki warsztaty, szkolenia, konkursy) - monitoring i obserwacja grodziskich gatunków zwierząt,
- realizacja konkursu ekologiczno-przyrodniczego dla uczniów szkół podstawowych „Wykonaj budkę lęgową,
- realizacja akcji „500 roślin na 500-lecie Grodziska Mazowieckiego,
- realizacja wspólnego sprzątanie terenu w Makówce przez pracowników UM w Grodzisku Mazowieckim,
- realizacja akcji „Zaopiekuj się wiosennym kwiatkiem”,
- realizacja akcji „Kwiat za grat”,
- organizacja dnia ziemi w Grodzisku Mazowieckim.

Dodatkowo dofinansowywano koszty poniesione na usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu nieruchomości położonych na terenie Gminy Grodzisk Mazowiecki. W 2022 r. dofinansowano 45 wniosków, natomiast w 2023 r. 28 wniosków.

Działania te wpływają na prawidłowe gospodarowanie odpadami na terenie gminy. Obszar ten wywiera ogromny wpływ na stan środowiska przyrodniczego, bezpośrednio wpływając na jego wszystkie elementy (m.in. powietrze atmosferyczne, wody, powierzchnię ziemi, faunę i florę).

W związku z tym, należy nie tylko zapobiegać powstawaniu odpadów, ale również wprowadzać odpowiednie metody ich segregacji, w celu możliwości ich późniejszego odzysku lub unieszkodliwienia.

Obszar interwencji: Zasoby przyrodnicze:

W ramach obszaru interwencji: zasoby przyrodnicze, na terenie gminy w latach 2022-2023, realizowano bieżącą pielęgnację zasobów przyrodniczych, w tym m.in. utrzymywano i pielęgnowano tereny zieleni miejskiej, pielęgnowano drzewostan cenny przyrodniczo, zakupiono materiał roślinny, nasadzano zieleń, organizowano działania społeczne i utrzymywano tężnie solankowe.

Obszar interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami:

W ramach zapobiegania skutkom poważnych awarii i zagrożeniom naturalnym na terenie gminy wybudowano nowy budynek OSP Grodzisk Mazowiecki. Dzięki nowej siedzibie jednostka, zapewni odpowiednie bezpieczeństwo oraz szybkość reagowania podczas wystąpienia zagrożenia. Stąd działanie to ma również pozytywny wpływ na środowisko, chroniąc i minimalizując negatywne skutki wystąpienia nieplanowanych zagrożeń.

5. Spis tabel i rysunków

Tabela 1. Położenie gminy Grodzisk Mazowiecki wg regionalizacji fizycznogeograficznej Polski.....	6
Tabela 2. Lasy i grunty leśne na terenie gminy Grodzisk Mazowiecki	6
Tabela 3. Wynikowe klasy strefy mazowieckiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za lata 2022 i 2023 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi	13
Tabela 4. Wynikowe klasy strefy mazowieckiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za lata 2022 i 2023 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin	13
Tabela 5. Wynikowe pomiary hałasu na terenie gminy Grodzisk Mazowiecki w 2022 r.	18
Tabela 6. Dane z pomiarów PEM wykonanych w 2023 r. w Grodzisku Mazowieckim.....	19
Tabela 7. Jcwp przepływające przez obszar gminy Grodzisk Mazowiecki	20
Tabela 8. Jcwp przepływające przez obszar gminy Grodzisk Mazowiecki, monitorowane w 2022 r.	21
Tabela 9. Jcwp przepływające przez obszar gminy Grodzisk Mazowiecki, monitorowane w 2022 r.	21
Tabela 10. Stopień realizacji zadań.....	25
Rysunek 1. Położenie gminy Grodzisk Mazowiecki na tle województwa mazowieckiego i powiatu grodziskiego.....	5
Rysunek 2. Mapa obszarów leśnych na terenie gminy Grodzisk Mazowiecki	8
Rysunek 3. Położenie Warszawskiego obszaru chronionego krajobrazu na terenie gminy Grodzisk Mazowiecki	9
Rysunek 4. Zasięg obszaru przekroczenia poziomu docelowego stężenia benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM ₁₀ , określonego ze względu na ochronę zdrowia na terenie gminy Grodzisk Mazowiecki w 2022 roku.....	15
Rysunek 5. Położenie gminy Grodzisk Mazowiecki na tle JCWPd nr 65	23